

שיחת השבוע

יש חדש

משלחת ניחום

משלחת מיוחדת של חב"ד ערכה ביום ראשון השבוע ביקור תנחומים בבית משפחת וואזנר בבני ברק, היושבת שבעה אחר הסתלקות הפוסק הגדול הגאון רבי שמואל וואזנר זצ"ל. במשלחת השתתפו נציגי בית דין רבני חב"ד, מזכירו של הרבי מליובאוויטש הרב יהודה לייב גרונר וראשי אגודת חסידי חב"ד. בשיחה עם המשפחה הועלו הקשרים המיוחדים בין הרב וואזנר לחסידות חב"ד, וצוינה השתתפותו של הרב במעמד הגדול של סיום הרמב"ם לפני שנתיים.

"עשו כל שביכולתכם"

בכ"ח בניסן יציינו חסידי חב"ד 24 שנים לשיחה המיוחדת של הרבי מליובאוויטש, שבה קרא לכל יהודי לחוש אחריות אישית לאתגר קירוב הגאולה. באותה שיחה התבטא הרבי: "אני את שלי עשיתי, ומכאן ולהבא עשו אתם כל אשר ביכולתכם".

הילדים החכמים

הוצאת ידיעות ספרים מגישה את הספרון השני בסדרת **חכמים לקטנים**, בעריכת תמי הלוי. הספר הילדים החכמים מספר את הסיפור ברבי יהושע בן חנניה וילדי ישראל החכמים. כתבה תמי הלוי, איירה שירלי וייסמן.

זמני השבוע

נירוק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
7:19	7:58	7:27	7:08
8:21	9:01	8:21	8:05

המולד: מוצאי שבת קודש, 1 בלילה, 27 דקות ו-4 חלקים
ראש חודש אייר: ביום הראשון וביום השני
פרקי אבות: פרק א

322 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000
טל' 729-72-2770100 • פקס 729-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

הפקה והפצה: המרכז לעזרי שלוחות
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

האומנם עם ככל העמים?

האם מרכיבי זהותנו הם הסממנים הלאומיים - מדינה, טריטוריה, שפה - או התורה ומצוותיה, שעליהן שמרנו בדבקות יותר משלושת אלפים שנה?

אמונה בקדושתה של ארץ ישראל (צילום לוויין)

היהודית. אין שום היגיון שעם יהיה קשור למולדת שאותה עזב לפני אלפיים שנה, אלא אם כן האמין שהיא שלו מכוח ההבטחה האלוקית.

ברגע שמשמיטים את הבסיס האמיתי של הזהות היהודית, מגלים במהרה שהתחליף אינו ממלא את החלל. ההתנתקות מהתורה נהפכת להתנתקות גם מהזהות היהודית ומאהבת הארץ.

על כך נטוש היום המאבק בתוך החברה הישראלית, ומתברר שרובו המכריע של העם דוחה את ההתנתקות הרוחנית, ומאמין במעמדו הייחודי של עם ישראל. זה אותו ציבור שמקדש את השבת והכשרות, מכבד את קברי האבות, מנשק מזוזות ומניח תפילין.

מתברר שהכול מקשה אחת. מי שמתרחק מהשבת ומהכשרות - יתרחק גם מזיקתו לארץ ישראל, ויאבד גם את האינסטינקטים הבסיסיים המאפשרים לעם להתקיים בסביבה העויינת, שבה הוא מוקף אויבים המבקשים להשמידו.

ומי שחשב שאפשר לפתור את בעיותיו של העם היהודי בלי המשיח - מבין דווקא היום עד כמה אנחנו זקוקים לו.

עקבות תוצאות הבחירות מתנהל בארץ דיון סוער בשאלה מי אנחנו באמת. האם 'מדינת תל-אביב', הנותנת את הטון בשיח התקשורתי והתרבותי, היא המייצגת נאמנה את הלכי הרוחות בעם ישראל, או שאין זו אלא בועה המנותקת מרוב העם.

כמה רדודים הם הניסיונות להסביר את שורשי המחלוקת כמאבק בין שכל לרגש, כאילו צד אחד נוהג בדרך רציונלית בעוד רוב העם נוהג אחר נאמנות רגשית. אמירות אלה מעידות שאותם אנשים לא למדו דבר, והם ממשיכים את נימת ההתנשאות הריקנית שהתפרצה בהתבטאויות הבזו נגד 'משטחיה הקברים ומנשקי הקמעות'.

מי נטש

בשורש הדברים עומד אותו ויכוח המלווה אותנו מראשית הציונות ולאורך כל שנות קיומה של המדינה: האם אנחנו עם ככל העמים או 'עם לבדד ישכון'? האם מרכיבי זהותנו הם הסממנים הלאומיים - מדינה, טריטוריה, שפה - או התורה ומצוותיה, שעליהן שמרנו בדבקות יותר משלושת אלפים שנה?

התהליך המעניין ביותר שקרה במרוצת השנים הוא, שמקדשי הלאומיות דווקא הם שמיהרו לנטוש אותה. לכאורה היו הללו צריכים להיות הקנאים הגדולים ביותר לשלמותה של המולדת, לשפה העברית, לייחודה של התרבות הישראלית. אך מתברר שדווקא אצלם נהפכה הלאומיות למילה גסה - 'לאומנות'. הארץ כבר אינה יקרה להם. הם מתהדרים בשמות לועזיים ודוגלים בהתערות בתרבות הכלל-עולמית.

ומולם, מי נאחז בציפורניו בכל רגב עפר מאדמת ארץ ישראל - יהודים שדוחים את הלאומיות כתחליף ליהדות, ומאמינים בייחודה של התורה, ב'עם לבדד ישכון' ובקדושתה של ארץ ישראל.

מקשה אחת

כי כאלה אנחנו. בעמים אחרים הלאומיות היא אכן הדבק המלכד, אבל הגורם המאחד אותנו שונה במהותו. אין שום דבר שקושר בני-אדם מרוסיה וממרוקו, מתימן ומאוסטרליה, מדרום-אפריקה ומצרפת - אלא התורה והמסורת

הנס האדיר שאין מדברים עליו

הנחוצים כדי שהלימוד יהיה ברור ונהיר. זו מעלתו הגדולה של לימוד התורה, ומול זה אין לנס כל ערך וחשיבות. לכן אין צורך לציין אותו ולעסוק בו.

העיקר: לימוד התורה

רש"י אומר את הדברים בפשטות לילד העומד בשלב של 'בן חמש למקרא', והדבר מתקבל בטבעיות אצל הילד ואין הוא זקוק להסברים. גם לילד קטן ברור שמעלתה הגדולה של התורה היא, כפי שהוא אומר בברכת התורה – "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו". זו המעלה הגדולה ביותר, ומול זה אין שום דבר תופס מקום וחשיבות.

מכאן נלמדת הוראה גדולה בעבודת ה': צריך להסביר לכל יהודי, ואין זה משנה מה מעמדו ומצבו, שהתורה היא הדבר הנעלה ביותר, ובהשוואה אליה אין כל ענייני העולם תופסים מקום. יהודי צריך לחוש את מעלתה של התורה, ולעסוק בה, שכן לימוד התורה הוא הדבר הגדול והחשוב ביותר.

(שיחות קודש תשל"א, ב, עמ' 98)

אמרת השבוע

אפשר להפך

הרבי מהר"ש מליובאוויטש (רבי שמואל, נולד בב' באייר) הורה ליהודי פשוט למדי, שעסק במסחר, כי בשעה שהוא עוסק במסחרו עם הגויים יחשוב מחשבות קדושות – פירוש המילים בקטע תפילה או בפסוק חומש.

שאל החסיד: "איך אפשר לחשוב על ענייני תורה ותפילה בשעה שעוסקים במסחר?".

השיב הרבי: "אם אפשר שיהיו מחשבות זרות ב'שמונה עשרה', יכולות להיות מחשבות קדושות גם ברחוב".

והעיד החסיד: "מאז לא היו לי מחשבות זרות בשעת התפילה, ובשעה שהלכתי ברחוב חשבתי מחשבות קדושות".

פתגם חסידי

"כשאדם חש שאפסה תקווה, בבחינת 'מֵאֵין יבוא עזרי', עליו לזכור שמיד אחר־כך נאמר: 'עזרי מעם ה', עושה שמים וארץ'" (הרבי מהר"ש מליובאוויטש)

ללמד את בני ישראל את דיני הכשרות.

נשאלת השאלה, מדוע אין איש עוסק בנס האדיר הזה? כשהתורה מספרת על כניסת בעלי החיים לתיבת נח עוסקים בזה המדרשים והמפרשים, ומרחיבים כיצד נעשו הדברים וכדומה. ואילו כאן מתחולל נס גדול הרבה יותר – שכן אל התיבה באו יצורי היבשה בלבד, ואילו כאן התייצבו אף יצורי המים – ואין איש מהמפרשים דן בכך!

נס להמחשת הלימוד

כאן רואים את גודל מעלתו של לימוד התורה, שהוא הדבר הנעלה ביותר בעולם. כשמתחולל נס לצורך הצלת העולם ממי המבול, יש מקום לעסוק בנס ובפלא. אולם כשהנס מתחולל לצורך המחשת דברי התורה – אין מקום לעסוק בנס, כי לגבי לימוד התורה אין כל פלא שמתחולל הנס.

כאשר משה רבנו צריך ללמוד תורה עם בני ישראל ולהמחיש ש"זאת החיה אשר תאכלו" – אך טבעי שהקב"ה מביא לו את כל העזרים

כאשר משה רבנו לימד את בני ישראל את דיני הכשרות, לא הסתפק במסירת הציוויים בלבד, אלא הצביע על בעלי החיים הכשרים ועל אלה האסורים באכילה. בפרשתנו נאמר: "זאת החיה אשר תאכלו", והמילה 'זאת' מציינת דבר המוצג מול העיניים. לכן רש"י מפרש: "מלמד, שהיה משה אוחז בחיה ומראה אותה לישראל, 'זאת' תאכלו ו'זאת' לא תאכלו".

בהמשך רש"י מוסיף ואומר שמשה הציג לבני ישראל גם את העופות הכשרים והאסורים, את הדגים ויצורי המים ואת השרצים למיניהם. כל אחד ואחד מהיצורים הללו, הכשרים והאסורים, הוצג על-ידי משה והוא הבהיר לעם איזה בעלי חיים מותר ואיזה אסור באכילה.

כל היצורים התייצבו

מניין הגיעו המוני בעלי החיים להדגמה הזאת? הלוא הציווי נמסר לבני ישראל בשעה ששהו "בְּמִדְבַּר הַגְּדֹל וְהַנּוֹרָא", שהוא מקום שומם, שבו יש מעט בעלי חיים. אין זאת אלא שהיה כאן נס כביר: אלפי בעלי חיים הופיעו בדרך פלאית מכל צווי תבל והתייצבו לפני משה רבנו, כדי שיוכל

מן המעיין

כשרות | מאת הרב אליעזר ברוד

סימני טהרה

"כל מפרסת פרסה... מעלת גירה" (ויקרא יא, ג). אלו סימני טהרה הראשונים, הסימנים היהודיים הראשונים: "מעלה גרה" – מתן צדקה, מלשון "עשרים גירה השקל", ו"מפרסת פרסה" – היות האדם פורס מלחמו לעני.

(מאוצרנו הישן)

בלי דריסה

"אך את זה לא תאכלו" (ויקרא יא, ד). הסימן הגדול בעופות הוא הדריסה. עוף דורס טמא, מפני שדמו מחומם לאכזריותו, ונותן אכזריות בלב האוכל, ואין בכל העופות האסורים שאינו דורס, זולת הפֶּרֶס או העוזנייה, ואין בהמות הטהורות, שהן מעלות גירה ומפריסות פרסה, דורס.

(רמב"ן)

לחברותיה בלבד

"ואת החסידה" (ויקרא יא, ט). "למה נקרא שמה חסידה, שעושה חסד עם חברותיה" (חולין סג). אם כן, מדוע נמנתה החסידה עם העופות הטמאים? אלא שזה מפני "שעושה חסד עם חברותיה", היא מסמלת את מי שאינם נותנים דעתם על איש מלבד 'אנשי שלומם'.

(עיטורי תורה)

חסידות במקום מזון

החסידה טמאה משום שהיא נוהגת כמנהג

גבירים מסויימים, שבשעה שמבקשים מהם עזרה, במקום לעזור לזולתם במזונות, הם מפטמים אותם בדברי חסידות...

(רבי נפתלי מרופשיץ)

הפתגם הראשון

סיפר החסיד רבי מרדכי מהורודוק: הפתגם הראשון ששמענו מאדמו"ר הזקן כשבאנו לליאוזנה היה: "האסור ודאי אסור, והמותר מיותר". כשלוש-ארבע שנים עבדנו עם עצמנו על-פי הפתגם הזה, עד שהצלחנו ליישמו בכל פרטי חיינו. רק אז נכנסנו אל הרבי ל'יחידות', לשאול דרך בעבודת ה'.

המאכלים מטממים

המאכלות האסורות, נוסף על גודל העונש המגיע לאוכלם, מטממים הם את הלב ואת המוח של האוכל אותם. טמטום זה מוצא את ביטוי בחיי היום-יום של היהודי. ענייני תורה ומצוות נעשים לו כזרים. דברים שהיו מופרכים בעיניו קודם לכן, פתאום הוא מוצא את עצמו שייך אליהם.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

הראה למשה

"זאת החיה אשר תאכלו" (ויקרא יא, ד). תנא דבי רבי ישמעאל: מלמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין, הראה לו למשה ואמר לו: זאת אכול, וזאת לא תאכל. זהו שנאמר "זאת החיה אשר תאכלו".

(חולין מב, א)

הווידוי של הרב

השיחה הקשה שהתנהלה בינו ובין אשתו עדיין הדהדה בראשו. שוב תינתה האישה באוזניו את מצבם הכלכלי הקשה והביעה את דאגתה לעתידם. "אליהו הנביא יושע אותנו", ניסה לעודד אותה.

התהלך לו יוסל ברחובות העיר לפניך שבצ'כיה, ופתאום שמע מאחוריו את שקשוק גלגליה של מרכבה מהירה. הוא זו הצידה, ואז הבחין שזו מרכבת הדואר. ביעף חלפה המרכבה על פניו, אך באותו רגע עפו מן המרכבה שני מכתבים ונפלו לרגליו.

גחן יוסל, הרים את המכתבים ועיניו נפערו בתדהמה. על אחת המעטפות נכתב כי יש בה שלושים אלף מרקים! בידיים רועות הטמין את המכתב הזה בחיקו, והחל לדלוק אחרי המרכבה כשהוא צועק: "עצור! נפל לך מכתב!". הוא השיב לרכב את המכתב השני, ואילו המעטפה השמנה נחה עמוק בכיס מעילו.

בצעדים מתרוננים שב לביתו. "אליהו הנביא הושיע אותנו!", קרא באוזניו אשתו, והניח לפניו את המעטפה. במילים קצרות סיפר לה את שהתרחש. אך זו לא הייתה שותפה כלל לשמחתו. "מה עשית?!", קראה בחרדה. "הכסף אינו שייך לנו!".

"מה את דואגת", ביטל יוסל בזחיות את פחדיה של אשתו, "הנמען ודאי יפוצה בידי הדואר ולא יינזק".

הדברים לא התקבלו על דעתה של האישה. "זה משחק באש", הזהירה את בעלה. "בעוד זמן קצר יגלו אנשי הדואר כי המעטפה היקרה נעדרת, ובוודאי יבואו לחפשה אצלנו. לאן נוליך את החרפה!".

אולם תאוות הממון בערה בליבו של יוסל ולא הניחה לקול ההיגיון לקררה. יוסל טמן את הכסף במקום סתר, ובלבו כבר החלו להתרקם תכניות וחלומות.

הנקישות בדלת החזירו אותו במהרה לקרקע המציאות. איש הדואר עמד בפתח, מלווה בשוטר. התעורר חשד, אמרו ליוסל, שמעטפת הכסף שאבדה נמצאת ברשותך. הם עשו חיפוש מהיר, אולם לא מצאו דבר.

איש הדואר נטה לוותר, אולם אז הרצינו פניו של השוטר. "חוששני", סינן, "ששניכם, היהודי ואיש הדואר, עשיתם יד אחת". יוסל נלקח למעצר. הימים חלפו. יוסל נמק בבית הכלא,

למשמע קול הנפילה נשא רבי ברוך את עיניו והבחין במעטפה שנחתה על הרצפה. הוא בחן את הכתוב על גבה, ואז נחרש מצחו קמטים. שלושים אלף מרקים... זו המעטפה המבוקשת, שבעטייה יושב יוסל במעצר. משהו כאן לא כשר, הבין הרב.

הכסף לא נמצא, ושום פתרון לא נראה באופק. אשתו, החליטה לעשות מעשה. יום אחד הוציאה את הכסף ממקום המסתור, והחישה את צעדיה לביתו של רב העיר, הגאון רבי ברוך פרנקל'תאומים. מבעד לחלון הציצה אל הבית, השליכה את הצרור פנימה והסתלקה מן המקום.

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

הבירור מסתיים

בדברי חז"ל המשיח מכונה 'מצורע'. כשהגמרא (סנהדרין צב, שואלת (על המשיח) "מה שמו?", היא משיבה: "חיוורא" (=מצורע). הגמרא מסבירה שעל המשיח נאמר (ישעיה נגד), "חוליינו הוא נשא ומכאובינו סבלם". אך הסבר זה אינו מספק. גם אם המשיח סובל חולי ומכאוב, מה ההכרח לכנותו 'מצורע' דווקא?

המהר"ל מסביר (נצח ישראל פרק מא) שיש בזה רמז עמוק למהותו של המשיח: "כי המצורע הוא נדחה מן מחנה ישראל ואין לו שייכות אל העולם, ולכן כתיב: 'בדד ישב'. ומפני כי המשיח גם כן הוא נבדל מן עולם הזה לגמרי, לכך קודם שיבוא המשיח הוא דומה כמו מצורע... כי המשיח הוא שכלי לגמרי, ואילו העולם הזה הוא גשמי".

צרעת חיצונית

תורת החסידות מסבירה כי מצב העולם ערב הגאולה הוא בבחינת 'מצורע'. ההלכה ביני הנגעים היא שכל עוד הנגע נמצא בחלק מעורו של האדם, הוא טמא; אך אם 'כיסתה הצרעת את כל בשרו', טהור הוא. הגמרא מביאה הלכה זו בהקשר הגאולה. נגע רומז לעוונות ולחטאים. אומרת הגמרא (שם צא): "אין ב'דוד' בא עד שתתהפך כל המלכות למינות". כלומר, כאשר מלכות הכפירה תהיה מוחלטת, זה סימן לגאולה הקרובה. וההוכחה על כך: "כולו הפך לבן – טהור הוא".

כאשר הרע מתפשט על כל העולם, זו הוכחה שאין מדובר בהתגברות סתמית של הרע. אילו היה כך, היו צריכים להישאר חלקים שבהם הטוב שולט. ההשתלטות המוחלטת של הרע מעידה שכל הכוחות השליליים פורצים החוצה, מפני שכבר אין להם מקום בפנים.

הדבר מעיד כי תהליך זיכוכו של העולם מגיע לסיומו, כמו שנאמר (דניאל יב), "יתבררו ויתלבנו וייצרפו רבים". הרע נפרד מהטוב ויוצא החוצה, והעולם כבר נעשה מוכשר בפנימיותו לקבל את אור הגאולה.

אותו עיקרון מסביר גם מדוע המשיח מכונה 'מצורע'. הצרעת היא "בעור בשרו". היא אינה פוגעת ברבדים פנימיים של הגוף, ואפילו לא בבשר עצמו, אלא בחלק החיצוני ביותר בלבד – העור. הצרעת מסמלת אפוא מצב שבו פנימיותו של האדם שלמה בתכלית. יש רק נגע חיצוני, בעור שמחוץ לבשר עצמו.

בתפיסה הפנימית של הדברים המצורע מסמל אפוא אדם נעלה מאוד, מושלם ככול, שזיכך לחלוטין את כל כוחות נפשו, עד שכל פנימיותו כבר טהורה. עתה נותר לו לזכך רק את השיירים, את הפסולת שנשארה ברובד החיצוני ביותר שלו. וגם פסולת חיצונית זו אינה שלו, אלא של עם ישראל, ככתוב (שם נגד): "חוליינו הוא נשא".

לתקן את העור

זה גם מצבו של עם ישראל בסוף הגלות – מבחינה חיצונית נראָה כאילו יש בו נגעים רבים (צרעת), אבל האמת היא שאלה נגעים חיצוניים בלבד. כל פנימיותו של עם ישראל כבר נטהרה במשך הדורות, ונשאר רק לזכך ולטהר את הדרגות החיצוניות והתחתונות ביותר.

לכן המשיח, גואלם של ישראל, נקרא 'מצורע'. כינוי זה, במשמעותו הרוחנית והפנימית, מבטא שלמות עליונה ביותר – הן של המשיח עצמו הן של עם ישראל כולו. הכול כבר שלם ומוכן לגאולה, ונשאר רק לברר ולזכך את העור החיצוני בלבד. כמוֹכֵן מבטא הכינוי 'מצורע' את העובדה שהמשיח שרוי בגלות, סובל את תחלואי הגלות ומצפה בקוצר רוח ובכיליון עיניים להתגלותו, כדי להביא את הגאולה האמיתית והשלמה (ראו ספר השיחות תנש"א כרך ב, עמ' 490; לקוטי שיחות כרך כב, עמ' 78; כרך לז, עמ' 33).

הוא שקע בהרהורים. אם ישיב את המעטפה – ייפול החשד עליו ועל הקהילה כולה. הרב יצא מן הבית כדי לשקול בדבר באוויר הפתוח. זמן מה צעד לבדו, חוכך בדעתו כיצד לנהוג, ופתאום שמע קול קורא בשמו. זה היה כומר העיר, שבירכו לשלום.

באותו רגע צץ רעיון במוחו של הרב. "אמור לי", פנה אל הכומר, "האם מחוייב אתה לסודיות כלפי מאמיניך שבאים להתוודות לפניך?".

"ודאי!", השיב הכומר, "אסור לי לגלות לאיש את סודותיהם".

"והאם גם מי שאינם בני דתך יכולים להתוודות לפניך?", הוסיף הרב.

הכומר אישר. "אם כן", המשיך רבי ברוך, "חפץ אני להתוודות לפניך".

הכומר לא ידע את נפשו מתדהמה. "הרב, האם אתה... מתלוצץ?".

"אני מדבר ברצינות גמורה", השיב רבי ברוך.

בתוך זמן קצר ישבו השניים בביתו של הכומר, ורבי ברוך גולל לפניו את סיפורה של המעטפה. "מבקשך אני", אמר לכומר, "שתשיב אתה את המעטפה, ותאמר לפקיד הדואר כי היא ניתנה לך מאת מתוודה, שזהותו חייבת להישמר חסויה".

הכומר הסכים. למחרת עבר קול בעיר: מעטפת הכסף הוחזרה! יוסל שוחרר מהכלא ומיהר אל ביתו. שם אמרה לו אשתו: "עליך ללכת לרבנו, להודות לו", אמרה לו.

רבי ברוך קיבל את יוסל במאור פנים ובירכו ב"ברוך מתיר אסורים". יוסל השפיל את עיניו. "לא, רבי", נקוו דמעות בעיניו, "איני חף מפשע, אלא אשם ככול. המעטפה הייתה ברשותי. חטאתי ופשעתי". והוא גולל לפני הרב את כל הנעשָה.

לפתע נשמעה דפיקה בדלת. הכומר עמד בפתח. הוא בא להעניק לרבי ברוך את חמשימאות הזהובים שהובטחו כפרס למשיב האבדה. "הכסף אינו מגיע לי", אמר הכומר, "שכן אתה הוא שהחזרת את הכסף". גם רבי ברוך סירב לקבל את הפרס, וטען שהכומר הוא שהשיב את הכסף ליעדו.

בסופו של דבר נפל רעיון במוחו. "הנה", הצביע על יוסל, "זה האיש שישב בכלא בגלל המעטפה הזאת, והוא עני מרוד. הבה נעניק לו את הפרס..."

הכומר הסכים מיד. יוסל הנבוכך הביט כלא מאמין בחמשימאות הזהובים, ופיו לא חדל מלברך את הרב על החסד הכפול שגמל עמו.

הניצול מהמנזר הרוסי

חיילים. הירי גבר. לפתע נורה פגז אל העמדה שלי. ידי התרסקה. חשבתי שעולמי חרב עליי."

בריחה ניסית

בורנשטיין נמלט מהמנזר בדרך נס. "אמרת לי למפקד שלא אוכל לגנון על עצמי בשל הפציעה הקשה, והוא אישר לי לסגת". משחזר בורנשטיין. הוא זחל רוב הדרך, וסביבו שורקים כדורים. "כשיצאתי מהמנזר, צעקו לי חיילים: 'נפתלי, יורם! הורד את הראש'."

הוא הצליח להגיע למשאות יצחק, מתייסר מכאבי תופת. שם בישרו לו כי כמעט איש מהלוחמים במנזר לא נשאר חי. הפציעה הצילה למעשה את חייו.

ירי ותהילים

אבל כאן הסיפור רק התחיל. לאחר נפילת הגוש נלקח בורנשטיין, עם עוד פצועים, למעצר במשטרת חברון. בהמשך הועברו לבית לחם ומשם לירדן. כל תחנה לוותה בניסים רבים מספור. בורנשטיין מספר כי בחברון ראה שוטר גרמני: "השוטר נראה לי גרמני. החברים לא האמינו, אך כששמעו אותו מדבר גרמנית, אמרו לי שצדקתי. הוא דיבר בכעס, ואמר איך אנחנו, קומץ יהודים, מעזים להילחם נגד הערבים. הם יכולים לכסות אתכם ביריקות, התבטא הגרמני."

הפציעה הצילה. בורנשטיין (צילום: אהרן קליגר)

בשבי הירדני הוחזק תשעה חודשים, בתנאים קשים, שעליהם הוא מעדיף שלא להרחיב. בעסקת שבויים שוחרר עם עוד מאות שבויים. "כל שנה אני חושב על הנס שלי", הוא אומר. "אני נזכר ברגעים שבהם עמדתי ליד מכונת הירייה במנזר הרוסי ויריתי לעבר הקמים עלינו לכלותנו, בעודי אומר תהילים וחושב על הצדיקים. אני מברך על הנס הגדול שעשה עמי הקב"ה. הוא 'דאג' שאפצע ביד, אבל בזכות זה ניצלו חיי. לפעמים אדם חושב שעולמו חרב עליו, ורק מאוחר יותר הוא מגלה כי ניצל מדבר הרבה יותר גרוע."

עליאף גילו (86), לאורך ימים ושנים טובות, ר' נפתלי בורנשטיין אינו שוכח שום פרט, ולו הקטן ביותר, מהשבי הירדני בימי מלחמת השחרור. התיאורים צבעוניים, התאריכים מדויקים, הזיכרונות מלאי רגש, משל התרחשו אך אמש. בורנשטיין, או בכינויו בפי מכריו 'ר'ב נפתלי', מוכר לתושבי שכונת בית ישראל כסנדלר פשוט, אולם מאחורי החזות הצנועה מסתתר סיפור חיים מסעיר.

אפשר לשבת עם ר' נפתלי שעות רבות ולשמוע על ירושלים של פעם, זו שהייתה בלי חיבור מסודר למים ולחשמל, זו שעדיין אינה מעכלת את שפע השכלולים בני ימינו. "יש דברים שאספר ואנשים לא יאמינו", הוא אומר בקולו הצלול. במשך 62 (!) שנה שימש בעל קורא, בעיקר בבית נכסות חב"ד בשכונתו.

היד התרסקה

בורנשטיין ירושלמי בנשמתו, ותמיד מזכה את מבקריו בסיפור עסיסי מהשנים ההן. הוא נולד בשכונת בית ישראל ולמד ב'חדר' המקומי. לקראת מלחמת השחרור התגייס ל'הגנה' והשתתף בקרבות הקשים בגוש עציון.

"לחמתי במנזר הרוסי נגד הירדנים והכנופיות הערביות שנעו לירושלים", הוא מספר. "ב'12 במאי הערבים התקרבו אל המנזר. הם חשבו שמולם ניצב כוח גדול, ולמעשה מנינו כשלושים

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

ברית מילה שנדחתה

שאלה: כשהברית נדחתה אחרי היום השמיני, האם אפשר לדחותה עוד קצת, משיקולים של מציאת אולם מתאים ושל נוחות האורחים?

תשובה: זמנה של מצוות מילה הוא ביום השמיני ללידת התינוק, ואינה נדחית אלא בשל חשש סכנה לתינוק, או כאשר המילה אינה דוחה את השבת או החג (כמו בתינוק שנולד בניתוח קיסרי).

מילה שלא בזמנה אינה דוחה את השבת, אך ברגע שאפשר למול - אסור להשאיר את הילד ערל אפילו יום אחד נוסף, כי מצוות המילה חשובה מאוד, שנכתרה עליה י"ג בריתות בין הקב"ה לאברהם אבינו, וחייבים להזדרז לקיימה, שלא יותר הקב"ה עליה למשה רבנו כשאחר למול את בנו שעה אחת, אף-על-פי שהיו בדרך (שמות ד, כד).

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים
368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

יש מה לספר!

כך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'
63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 320 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020